

El nomadisme d'un museu

Joan Vicent ALIAGA

El dia 11 de setembre, en l'aniversari del colp d'estat de Pinochet, a Elda va tenir lloc la inauguració de la *Mostra Itinerant del Museu Salvador Allende*, patrocinada per la Conselleria de Cultura i Educació i Ciència de la Generalitat valenciana, amb la col·laboració de les diputacions de Castelló i València, i de l'Institut d'Estudis Juan Gil-Albert de la Diputació d'Alacant.

Aquesta mostra ofereix al públic valencià un conjunt de cinquanta-vuit obres (pintura, dibuix, ce-

ràmica, escultura, gravat, tapissos) i, durant d'un any, recorrerà les comarques valencianes (Alcoi, Elx, Alacant, Benidorm...) en un intent immillorable d'obrir nous canals de comunicació i de solidaritat amb la lluita del poble de Xile.

La història d'aquest museu ha passat per múltiples i tortuoses circumstàncies. Els orígens es remunten a les commocions que tingueren lloc després de la victòria electoral de la Unió Popular, quan Salvador Allende i un grapat d'intel·lectuals —Carlos Levy, J. Moreno Galván i Mario Pedrosa— feren un

crida a centenars d'artistes de tot arreu per a la creació del *Museu de la Solidaritat*. Molt prompte a Santiago de Xile s'aplegaren els ànims arribats dels racons més recòndits del món, i aquest museu es creà sustentat per uns lligams ideològics irrefutables. Aquesta experiència, però, durà ben poc, ja que el colp d'estat de setembre de 1983 tallà qualsevol aventura democràtica, i gran part de les obres rebudes en el museu es dispersaren sota l'oblit i el temps. Semblava que els delers de pau manifestats amb la donació d'obres d'artistes tan significatius com Matta, Joan Miró o Tàpies, havien quedat soterrats per núvols de silenci.

Així, el Museu de la Solidaritat es transformà, en una metamorfosi dolorida, en el *Museu Internacional de la Resistència*, que arriba a veure la llum gràcies a la fructífera col·laboració de l'organisme cultural cubà Casa de las Américas. Segons un document fundacional, del qual es fa ressò Manuel García en el catàleg d'aquesta exposició que ens ocupa, els objectius del Museu eren: «Ajudar la resistència a Xile, ser un testimoni directe de la solidaritat dels intel·lectuals, i convertir-se en instrument polític d'agitació i propaganda.»

A poc a poc, molts països (França, URSS, Itàlia, Colòmbia...) obriren les portes al missatge humà del Museu, i l'esperit de l'esperança assolí el seu propòsit divulgatiu.

El 1977 s'inaugura la trajectòria espanyola amb una exposició a la Fundació Joan Miró de Barcelona i, un any més tard, es presenta a València. Durant tot aquest temps, el llegat havia augmentat substancialment i, amb

ocasió de l'esmentada mostra a la ciutat de València, el 1978 distints artistes valencians —Alfaro, Armengol, Boix, Equip Crònica, Genovés, Heras, Sempere, Teixidor...— hi cediren algunes obres. Potser la participació valenciana hauria pogut ser més generosa, ja que són notòries algunes absències; tot i amb això, la perspectiva era reconfortable i els objectius s'acompliren.

Després d'un llarg recorregut per la península, els responsables del Museu decidiren dipositar més de 150 obres al Museu Popular d'Art Contemporani de Vilafamés. Han passat quasi sis anys i ben poca cosa s'ha fet (que jo sàpiga) per difondre els fons plàstics que allotjava el Museu. Felicitment, avui podem dir que la dinàmica solidària de l'exposició (que ha esdevingut Museu Salvador Allende), que s'havia aturat momentàniament, ha fet que s'obrija de nou al públic.

L'actual selecció ha estat realitzada pel crític d'art Manuel García, que ha impulsat alhora la necessària coordinació del catàleg, el qual compta amb textos de Vicent Aguilera Cerni, Moreno Galván i Miria Contreras. L'escultor Alfaro ha tingut un important paper en aquesta mostra i a ell es deu la vinyeta del catàleg, on una silueta masculina creua els braços en senyal d'ajut.

De les obres exposades, cal destacar l'acrílic de José Guerrero i la signografia d'un Tàpies gestual. Podem contemplar amb plaer i atenció l'abstracció de Jordi Teixidor o la gràcia retratística de Marta Cárdenas.

Una mostra, doncs, que barreja l'interès artístic amb l'aventura d'uns delers de llibertat.